

„Породични буквар“ посвећујем свом учитељу Петру Савићу, творцу стваралачког васпитања, (преминуо 1993), својим ученицима, својој породици и свим породицама у чијим ће се рукама наћи ова књига.

Велику захвалност дугујем свом супругу Мирољубу и својој деци Драгану и Биљани. Разумели су моју посвећеност овој идеји, с Љубављу прихватили моју потребу да свој живот посветим и знању стваралачког васпитања, васпитању без казне и награде, које је било и биће, на радост наше и свих осталих, знаних и незнаних породица.

Госпођи Вери Ђорђевић сам захвална што је у Србију донела знање алтернативне медицине, лечење на шаци и стопалу, (СУ Ђок) чији је творац господин Парк Џае Ву, (преминуо 25.3.2010). Хвала им што су ми несебично даровали знање којим сам успела научно да утемељим стваралачко васпитање, и докажем да Србија има алтернативни облик васпитања, који данас представља врсту емоционалног лечења. У скорој будућности то ће бити једини облик васпитања. Стваралачко васпитање тек сада, научно утемељено, може бити понуђено свету.

Посебно сам захвална професору Владети Јеротићу, народном учитељу, психијатру и академику, који је имао само речи хвале за „Породични буквар“ у временима када су сви ауторитети и стручна јавност ћутали. Они су ћутали, као ауторитети, али су као родитељи и те како ценили и поштовали то што радим, у шта сам се уверила небројено пута.

Отворено су ме подржавали: новинари, уредници ТВ и радио емисија, непознати лекари, професори, психолози, психијатри, вероучитељи, васпитачи, родитељи, деца, једном речју, подржавао ме народ. Хвала свима, од срца.

Милица Новковић

ХИМНА ЛЈУБАВИ

Из прве посланице Коринћанима апостола Павла

Ако језике човечије и анђеоске говорим, а Љубави немам, онда сам као звоно које јечи, или кимвал који звечи.

И ако имам дар пророштва и знам све тајне и све знање и ако имам сву веру да и горе премештам, а Љубави немам ништа сам.

И ако раздам све имање своје, и ако предам тело своје да се сажеже, а Љубави немам, ништа ми не користи.

Љубав дуго трпи, благотворна је, Љубав не завиди. Љубав се не горди, не надима се,

Не чини што не пристоји, не тражи своје, не раздражује се, не мисли о злу.

Не радује се неправди, а радује се истини.

Све сноси, све верује, свему се нада, све трпи.

Љубав никад не престаје, док ће пророштва нестати, језици ће замукнути, знање ће престати.

Јер делимично знамо, и делимично пророкујемо.

А када дође савршено, онда ће престати што је делимично.

Кад бејаш дете, као дете говорих, као дете мишљах, као дете размишљах, а кад сам постао човек, одбацио сам што је детињско.

Јер сад видимо као у огледалу, у загонетки, а онда ћемо лице у лице, сад знам делимично, а онда ћу познати као што бих познат.

А сад остаје вера, нада, љубав, ово троје, али од њих највећа је Љубав.

РЕЧ АУТОРА НОВОМ, ПРЕРАЂЕНОМ ИЗДАЊУ

Крајем 2009. године, после пуних десет година ширења знања стваралачког васпитања, осетила сам потребу да прерадим „Породични буквар“. Зашто? Од недавно ми се јављају родитељи и појединци, уз опаску да је дошао тренутак да разграничим примену стваралачког васпитања, по областима. Кажу ми: „Напишите нове књиге у којима ћете јасно показати како прећи пут од РАТА до ЉУБАВИ, отклањајући КАЗНУ И НАГРАДУ, у комуникацији међу: половима, међу људима у радном окружењу, између васпитача и васпитаника, у вртићу и школи, између чланова једног друштва, а примарној породици оставите пречишћен „Породични буквар“, како би са лакоћом схватила због чега се води тако жестоки рат у породици и како да породица лакоћом да примени знање стваралачког васпитања и уђе у ЉУБАВ. Веома сам им захвална на предлозима и сугестијама.

И збиља, прочитавши пажљиво последње издање „Породичног буквара“, (2009), којег чине две књиге, она из 1999 и друга настала 2005, запазила сам да он обухвата готово све области живота, све облике секундарних породица (вртић, школу, полове, односе у радном окружењу, у друштву...). Све те области су начете, а нису до краја разрађене и зато је неопходан озбиљан рад на свакој од ових облика „породица“, из равни стваралачког васпитања.

У књизи је видљив пут мога сазревања, кроз знање стваралачког васпитања, који је мени био неопходан и једини могућ, а мојим досадашњим читаоцима интересантан, али и важан у разоткривању узрочника који праве хаос у њиховим животима. И они и ја смо сазревајући, у последњих десет година, схватили да су узрочници наших мука, ауторитарни модели, казна и награда, именитељи за све области нашег живота.

Сада, када је дошао тренутак, да знање стваралачког васпитања, васпитања без казне и без награде, иде у свет, збиља је неважно и оптерећујуће да ли је моје знање у „Буквару“ из 1999, било делимично, па је морао настати нови „Буквар“ -2005. Делимично је било, јер у времену санкција у мојој земљи, нисам могла сагледати целину промена у породици и друштву, које су се догађале у свету. Неважно је што деведесетих година двадесетог века савремена технологија није још преплавила тржиште земаља у транзицији, па ни Србију, те нисам могла сагледати колико ове технолошке и све остале промене руше традиционалну породицу и традиционално друштво, у целини.

Данас више никога не интересује да ли је било битно што још нисам имала довољно искуства у раду са савременом породицом, или, када и на који начин сам успела научно да утемељим знање стваралачког васпитања. Све је то постало потпуно неважно 2010., када су се коначно склопиле све коцкице мозаика мога знања и мог богатог искуства.

Са лакоћом сам прихватила предлоге пријатеља да пречистим „Породични буквар“ од свега што замагљује причу о традиционалној, савременој и стваралачкој породици. РАТ се води у свакој савременој породици, широм света. Ваља ми демистификовати УЗРОКЕ тога рата, ауторитарне „плишане“ васпитне моделе. Потребно је уверити читаоце, аргументовано, да су „плишани „ васпитни модели, узрочници мука савременог човека, да је последица њихове примене, огромно насиље, видљиво на сваком кораку, у целом свету. Битно је да практично покажем, како да породица, њени чланови, освоје знање стваралачког васпитања, како да уђу у просторе Љубави, Радости и Доброте, живећи на принципима стваралачког васпитања. Верујем да је „Породични буквар“, тек у овом облику спреман да буде представљен и свету.

ПРЕДГОВОР ВЛАДЕТЕ ЈЕРОТИЋА, ПСИХИЈАТРА И АКАДЕМИКА

Време у коме живимо (почетак је то 21. века) захтева од сваког од нас темељније преиспитивање свога духовно-душевно-телесног живота. Правила понашања, мишљења и суђења, каква су важила много векова у прошлости, нису више актуелна. Можемо за тим прошлим временима жалити, дозивати их да се врате или се према њима критички односити.

У границама оваквих размишљања о прошлости, садашњости и будућности, не само српског рода, већ и оног човечанског, али пре свега западноевропског, до скоро хришћанског, питање породице, породичног васпитања, односа полова у породици и њиховог појединачног и заједничког односа према деци – најсавременије је могуће питање. Зашто? Из једноставног, свима приступачног разлога и следећих чињеница:

1. Патријархално време које је трајало више хиљада година у западноевропској цивилизацији и култури (којој наравно и Срби припадају), на измаку је свога постојања.
2. Лагано нестајање патријархалног устројства друштва и народа, а у њима породице, доводи до крупних, још недовољно запажених, (некад и намерно потиснутих) промена, пре свега у односу мушкарца и жене, а онда и мужа и жене у кругу породице.
3. Такозвано прелазно време, у току кога треба да се избистре поменути односи полова, а онда да се поставе друкчији темељи будуће породице – трајаће веома дуго и
4. Поставља се одлучно питање: шта са васпитањем у садашњој, савременој породици?

Не може се одрећи чињеница да је о методама васпитања у савременој породици, у свету и код нас, много писано. Једни аутори, махом педагози, психолози, лекари, социолози, антрополози, задржавају се на оправданом критиковању конзервативне стране патријархалног васпитања (А. Карднер), други аутори наглашавају, такође оправдано, одлучујући значај васпитања детета до навршене пете године живота детета (Марија Монтесори), трећи писци о васпитању, предлажу нове начине бољег и успешнијег будућег васпитања у породици.

У ове последње писце спада и наша жена, Милица Новковић, која је завршила Филолошки факултет у Београду, удата, мајка двоје деце. Њена, већ раније запажена књига, „Породични буквар“, на путу је нових издања, па је овај мој Предговор препорука за читање и примењивање корисних савета Милице Новковић. У чему је тајна успеха ове вредне књиге коју пише Милица Новковић?

Милица нам о себи каже да је целог свог живота „трагала за путевима који воде до Доброте и Љубави у породици, школи и међу људима“. Главне препреке на овом путу, наш писац и васпитач види у пет ауторитарних васпитних модела, а то су: принуда, позитивно условљавање, презаштићивање, вербализам и злоупотреба имитаторског облика учења, путем негативних садржаја виртуелне и аудитивне стварности, у највећој мери.

Успешно се трудећи да приступачним и јасним стилем најпре покаже и докаже зашто су поменуте ауторитарне методе у васпитању погрешне и опасне за будући развој детета, Милица Новковић пружа модел другачијег васпитања, у коме би стереотипан принцип: кажњавање и награђивање детета, био замењен, преиначен у модел стрпљивог разумевања и објашњавања, опраштања и исправљања дечијих грешака, будући у детету СТВАРАЛАЧКО ЈЕЗГРО са којим свако здраво дете долази на свет. ОДГОЈ ЗА СТВАРАЛАШТВО подразумева, према Милице Новковић, следеће: самоиницијативу, самоучење, јачање самосвести у детету, успостављање равнотеже између рационалне и емоционалне интелигенције, неговање урођене дечије религиозности са урођеном потребом детета за ритуалима, откривање скривених талената, покретање унутрашње мотивације и развијање свеукупног потенцијала, које дете доноси рођењем.

Допуњавајући своја теоријска размишљања живим и убедљивим примерима из сопствене васпитне праксе, Милица Новковић постиже поузданији успех код читалаца и слушалаца јер сваки од њих природно тежи да у себи и у својој околини помири рационално са емотивним, теорију са праксом.

Не стављам на последње место ни Миличину приврженост православном, српском хришћанству, које заправо прожима све што је битно у животу, у мислима и осећањима, у онаквом моделу васпитања како га заступа Милица Новковић.

Општој борби за еколошко спасавање планете Земље, са свим њеним још увек сачуваним лепотама у природи, свесрдно се придружује у „Породичном буквару“ Милица Новковић.

Љубомир Ненадовић је једном давно написао да су две најтеже ствари на свету: добро државом управљати и добро дете васпитати. Ако и само ретке породице покушавају да у пракси примене проверене, у основи човечне савете Милице Новковић у овом „Породичном буквару“, уверен сам да ће као знамење зрелијег породичног васпитања бити могућ и зрелији начин вођења сваке државе и света у целини.

Нови концепт васпитања „НОВ-КОВ“ ИЛИ Одгој за стваралаштво

Стваралачко васпитање је емоционални утицај човека на човека, у дужем временском периоду, у одсуству ПЕТ ауторитарних васпитних модела.

Стваралачко васпитање је емоционални утицај човека на човека без употребе

1. ПРИНУДЕ, БЕЗ КАЗНЕ, као спољашњег мотивационог средства.
2. БЕЗ ПОЗИТИВНОГ УСЛОВЉАВАЊА, БЕЗ НАГРАДЕ, као спољашњег мотивационог средства.
3. БЕЗ ПРЕЗАШТИЋИВАЊА човека од рада, реда, живота и Истине.
4. БЕЗ ВЕРБАЛИЗМА, својеврсног облика принуде, када од човека тражите да буде човечан у нечовечним, ауторитарним условима живота у којима доминирају: класична и плишана принуда.
5. БЕЗ ЗЛОУПОТРЕБЕ ИМИТАТОРСКОГ ОБЛИКА УЧЕЊА, које је данас најјаче путем виртуелних и аудитивних негативних садржаја.

Стваралачко васпитање полази од истине да је човек божанско биће које се рађа са клицама Доброте, Љубави, са клицама емоционалне, социјалне, менталне и духовне интелигенције, са позитивним потенцијалом, са потребама које развијају и дух и тело, а све то се може у целости реализовати, само у одсуству ауторитарности, у одсуству пет спољашњих васпитних модела. Време ауторитарног васпитања, као дресуре човека пролази. Време истинског ВАС-„ПИТАЊА“, храћења детета Љубављу, долази.

Циљ је остварен. Завршен је развој материјалног, шездесетих година двадесетог века, у материјално најразвијенијој земљи света, у САД-у,

завршетком индустријске и постиндустријске, технолошке револуције. У материјално најбогатијем делу света постигнуто је оно што је био и остао циљ свих народа, сваког човека. Неко је морао бити први у остварењу вековног сна, свих наших предака, који су сањали и своје снове, тешким радом, претварали у јаву.

Данас потомци, у том најразвијенијем делу света, уживају плодове памети и мукотрпног рада, својих предака. Нажалост, ауторитарна, нечовечна свест и данас злоупотребљава огромна материјална достигнућа и користи их против човека, планете, живота, као што је то чинила кроз векове. Развијенима је преко потребан брз духовни раст, муњевита трансформација нечовечне, ауторитарне у човечну, стваралачку свест, како би исхармонизовали материјално и духовно, у миленијуму који живимо.

Шта је са неразвијенима или са онима који су у развоју? Остали део света, неразвијени, ће усвојити и уживати у достигнућима материјално развијеног света, али прво морају проћи, кроз врло болну, економску и још болнију духовну транзицију. Сваки становник планете би морао проћи, такође кроз болну, духовну транзицију, да би достигао благодат духовног живота, који ће бити хармонизован са благодетима материјалног света.

Из пепела полуразвијене и потпуно неразвијене, технолошке индустрије неразвијених земаља, нићи ће један технолошки и економски развијени свет. Тај свет ће блеснути у свој својој лепоти, тек пошто буде преплављен Љубављу, Радом и Добротом човека, човека, који ће хтети и знати како да развије клице Љубави, Радости и Доброте, са којима је дошао на овај свет.

Пред нама је време духовног узрастања, јер је срушен ауторитарни систем. Остале су нам слуге непостојећег система (пет ауторитарних, спољашњих васпитних модела), који су данас најјача препрека на путу хармонизације духовног и материјалног. Живот ће постати „берза“ материјалних и духовних вредности, производа људског духа који јачају Доброту и Љубав, када се сваки човек понаособ, прво у оквиру своје породице, вољно буде одрекао пет „плишаних“ васпитних модела.

Доброту и Љубав, као врхунске, вечне вредности, чекали смо хиљадама година. Куцају на врата породице, човека трећег миленијума. Да би се врата отворила човек се мора ослободити пет ауторитарних васпитних модела, слугу система који више не постоји. Човек ће их се ослободити, јер су то данас најјаче препреке, на путу духовног раста, на путу развоја свесности. То ће се догодити јер се, без развоја духа и високе свесности даље не може. Материјално и духовно ће се уравнотежити у сваком од нас, или нас неће бити.

Одсуство пет ауторитарних, спољашњих, васпитних модела успоставља емоционалну хармонију, тако што се искривљене, наслојене, заглављене, потиснуте емоције враћају у своје изворно, природно стање, што дозвољава слободан проток заштитних емоција.

Емоционална хармонија смирује ум, хармонизује га. Ум се спушта у срце и његово природно својство постаје Доброта.

Без воље човекове, Доброта отвара просторе Љубави. Љубав и доброта постају највећи пријатељи разума, његови „контролори“.

Разум стиче стваралачку слободу и почиње да креира у интересу човека, у интересу природе, увек и једино из равни Љубави и Доброте, на божанским принципима.

Свесност и духовност узрастају. То је пут човека трећег миленијума.

Биће и трећег миленијума и човека у њему, човека који ће оплеменили све чега се такне.

Путеви који воде у духовни раст су бројни. Стваралачко васпитање је један од путева који је намењен човеку који се определи да кроз породицу успешно трансформише ауторитарну, нечовечну, у стваралачку, човечну свест.

I

**ОД ТРАДИЦИОНАЛНЕ,
ДЕЛИМИЧНО АУТОРИТАРНЕ,
ПРЕКО САВРЕМЕНЕ,
ПОТПУНО АУТОРИТАРНЕ,
ДО СТВАРАЛАЧКЕ,
ЧОВЕЧНЕ ПОРОДИЦЕ,
ПОРОДИЦЕ ЗА ТРЕЋИ
МИЛЕНИЈУМ**

ПЛАНЕТА ЋЕ ЗАСИЈАТИ ПУНИМ СЈАЈЕМ

Вековима је породица релативно лако, одгајала потомке јер су у мирно-допским условима била видно употребљавана само два, од могућих пет ауторитарних васпитних модела. Одобравана је класична, реална казна, где је било нормално употребити и физичко и вербално насиље над дететом, или над чланом породице који није био на врху породичне пирамиде. Унапред је сваки члан породице знао јасна правила, која су се морала поштовати, а која су била увек у складу са правилима која је постављало друштво тога времена. Дакле, породица је била потпуно у складу са друштвеним, писаним и неписаним правилима, са циљем да и сама буде чувар тог система, чувар класног друштва.

Дакле, ако је традиционална породица милом, лепом речју или силом, батином, казном, вербалном принудом, постижала послушност и поштовање друштвених, писаних и неписаних правила, онда је она била делимично ауторитарна. Ако је од могућих ПЕТ ауторитарних васпитних модела (казна, награда, презаштићивање, вербализам и злоупотреба имитаторског облика учења), традиционална породица користила само два, (класичну казну и вербализам, као лепу реч), онда је јасно да је она била, мање ауторитарна од савремене породице, јер савремена користи свих пет ауторитарних васпитних модела, зовимо их „плишани“, јер су батина и вербална принуда законом забрањени. И поред забране физичко и вербално насиље су присутни више него икада.

Традиционална породица је лакше спроводила у пракси оно што је била зацртала, као могући васпитни циљ. Била је здравија, у односу на савремену породицу и зато је и љубави и доброте, па тиме и стваралаштва било далеко

више. Пријемчивост за вечне вредности, била је много јача и чешћа него код човека савременог доба.

Да ли је било патње? Наравно да се патило. Где год је дресура, где год је васпитање као покушај да се неко натера на послушност батином, ту је и патња. Пати се када год се мења изворна природа човекова, споља, ауторитарно. Патило се, али мање него данас, јер је данас кривљење свих изворних емоција присутно, док је у традиционалној кривљење било делимично.

Последице ауторитарности су се скривале, у доба традиционалне породице. Све што друштво није дозвољавало да исплива на површину живота, да се манифестује као проблем, то није ни постојало. У ствари, многе девијације, које данас слободно пливају на плочи живота, постојале су, али су биле скриване у традиционалној породици. Било је патологије, насиља, емоционалних, физичких и менталних болести, лењости, отуђености, али не у оволикој мери у коликој их има данас. Данас се ослобођено зло отворено манифестује, па тиме и умножава, јер нема страха од батине. Насиља и свега око насиља, у савременој породици, и у савременом друштву има далеко више него раније, у традиционалној. Напетости, као последице ауторитарности, је било мање, па је и потребе за пражњењем напетости, путем насиља, било мање, него данас.

Једно морамо признати: традиционална породица је давала друштву далеко боље и послушније грађане, мање насилне, него што то полази за руком савременој породици. Узрок томе лежи управо у чињеници да савремена породица користи ПЕТ плишаних васпитних модела, а као последицу добија насилног човека који манифестује насиље над собом, другим човеком, над друштвом и природом.

Шта се догодило, на плану историје, те је дошло до трансформације традиционалне породице у савремену, до забране батине и преласка на „плишану“ принуду? Материјални раст је завршен, (појели смо јабуку), почетком друге половине двадесетог века, Индустријску револуцију је сменила ера чисте технологије, ера чипа. Природно је престала потреба да се човек угњетава батином, суровим физичким кажњавањима, не би ли се нагнао на рад. Технолошка револуција је коначно омогућила човеку да ужива у плодовима свога рада и вековног залагања својих предака. Створени су услови за духовни раст, за раст свесности, за брушење унутрашњег дијаманта.

Све је било спремно, а ипак се догодио хаос. Уместо у духовност и свесност савремени човек је упловио у материјално, у хедонизам, у несвесност, у спољашње, у насиље.

Законом укинути батину, а то се догодило у развијеном свету, у другој половини двадесетог века, значило је рушење спољашње, пирамидалне организације живота која се одржавала батином и страхом од батине.

Човек је изгубио страх од другог човека, када је батина законом забрањена. На површину живота је изишло све што је до тада било прикривано у крилу традиционалне породице и традиционалног друштва. Ауторитарни систем се урушио, али су остале преостале слуге система, плишана казна и награда. Слуге су се одржале и данас праве хаос на планети, уносе страх у сваку ћелију човекову. Страх узраста, клице Љубави, Радости и Доброте се не развијају. Све то траје предуго, више од пола века, што ствара додатни страх. Човек се уморио, јер предуго чека промене, а промена неће бити док слуге срушеног система постоје.

Падом ауторитарног система, а останком његових слугу, логично је претилла појачана опасност од сукоба међу људима. Једни су били носиоци традиционалних вредности и норми, а други су изишли коначно на светлост дана, са свим прикриваним мукама и проблемима, које није признавала традиционална свест, иако је све то постојало, унутар породице. Паметни људи развијеног света су покушавали да предупреду могуће сукобе тако што су увели „толеранцију“ као пут да се поштују различитости, које су сваким даном бивале све видљивије. Уз толеранцију развијени су трошили огромну снагу и новац да се новопостављена права човека, жене и детета испоштују.

Уз непрестано апеловање и подсећање на потребу толеранције и поштовања људских права, уз увођење демократије, уз законом забрањену батину, НАСИЉА је било и бива све више и више. Насиље траје и узраста више од пола века, а сада се и умножава јер је цео свет у материјалној и духовној транзицији, али на принципима ауторитарне, плишане демократије.

Откуда толико насиља? У свакој земљи, у свакој породици, на сваком месту у друштву и природи насиље свих облика буја. Сви се баве последицама које доноси „плишана“ принуда. Бавећи се насиљем, и његовим смањивањем, стварају се нове последице лечених последица. Коначно је дошло време да се човечанство позабави узроцима насиља и хаоса који трају, да престане да се јалово бави последицама. УЗРОЦИ насиља у савременој породици и савременом друштву, у целини, су „плишани“ васпитни модели који су легално ушли у употребу, као замена за физичко и вербално насиље, над човеком.

„Плишано“ васпитање је понуђено у замену за реалну принуду и са невероватном лакоћом је сваки човек прихватио ову „промену“, верујући да је реч о промени. У ствари, нема никакве промене. Да је тако, потврђује лакоћа са којом је ауторитарна свест прихватила „плишану“ казну и награду, а она

прихвата само оно што је исто, односно њој слично, односно ауторитарно. Ауторитарна свест не може себи потписати смртну пресуду тако што ће одбацити ауторитарне васпитне моделе. Укидајући њих, она укида саму себе и зато ће процес трансформације ауторитарне, нечовечне, у стваралачку, човечну свест трајати врло дуго.

У овом прелазном периоду транзиције духа важно је сазнати који су узроци насиља, разумети и осетити потребу да се они укину, одбаце, као нешто превазиђено, јер стоје на путу уздицања духа и свести.

Ауторитарност никада јача. Као последицу добијамо искривљено изворно људско биће које, све и да хоће, не може да буде толерантно, нити може да поштује себе ни друго људско биће, нити може вољно, без казне и награде да поштује права човека, жене и детета.

Може, али једино силом, једино споља, награђивањем или кажњавањем, одузимањем обећане награде јер се задатак није обавио. Све то додатно увећава ауторитарност и из зачараног круга се тешко излази. А у том зачараном кругу, похлепних, агресивних, лењих телом и духом, завидних, отуђених, блудних, нико се не маша за добро, за лепо, за истину, за љубав, за унутрашње. Не маша се јер у духовној равни слично привлачи слично, а савремени човек, жртва казне и награде постаје агресиван, похлепан, лењ, несвестан, завидан, отуђен духом од себе, другог човека и природе. Такав човек ће са плоче живота, на којој плива сво добро и сво зло света увек посегнути за ЗЛОМ, јер оно задовољава његове искривљене потребе.

Да ли се може из овог зачараног круга? Наравно да може, али све има свој редослед корака па и излазак из ауторитарности. Немогуће је у истом моменту укинути казну и награду и на друштвеном и на породичном нивоу. Настао би општи хаос. Треба кренути од породице, примарне и секундарне (породица, вртић, школа). Полако ће се човечна свест ширити у радном окружењу, у друштву, као целини. Насиље ће се смањивати само од себе, тако да би казна и награда коју би законодавац задржао била намењена несвеснима. У скорој будућности несвесни и насилни ће бити у категорији болесних тако да је питање да ли ће им место бити у болницама, у здравим породицама или у затворима. Нећемо их кажњавати и награђивати већ ћемо им стварати човечне услове како би се вратили свом изворном бићу.

Време СТВАРАЛАЧКЕ, човечне породице долази. Долази време у којем ће сви наши односи бити утемељени на Љубави и Доброти. Колико ће трајати трансформација ауторитарне, нечовечне у стваралачку човечну породицу и да ли ће сваки појединац доживети овај преображај, о томе нико не може да да сигурну прогнозу. Једно је јасно да су узроци, препреке духовном расту

детектовани. Којом брзином ће ову истину прихватити свет, свакако зависи од политичке свести којој одговара, или не одговара трансформација људске индивидуалне свести, а тиме и трансформација ауторитарне, вербалне демократије у стваралачку, радну.

Све ми се више чини да ускоро неће бити битна ни ауторитарна свест политичких структура И БОГАТИХ ПОЈЕДИНАЦА, КОЈИ ДАНАС КРЕИРАЈУ СВЕТ, јер ће свест појединаца нарастати великом брзином, те ће квантитет прерасти у квалитет, после чега нико више неће моћи, одозго, интересно да намеће решења која су против човека, природе и живота.

За сада нам преостаје да ширимо знање стваралачког васпитања у бази, у сваком кутку планете, како би се број стваралачких личности и стваралачких породица увећавао. Само ће квантитет изнедрити квалитет. Само комуникацијом без уметања казне и награде, међу људима, сигурно идемо ка циљу, ка времену Љубави, Доброте и живота препуног Радости, ка времену у којем ће човек унутар себе подићи савршену, двоструку пирамиду. Засијаће дијамант. Дијаманти, Иконе Божије ће шетати планетом. Планета ће засијати пуним сјајем и лепотом, јер ће Човек и планета бити коначно у хармонији.

II

**АУТОРИТАРНИ ВАСПИТНИ
МОДЕЛИ И
ЊИХОВЕ ПОСЛЕДИЦЕ**

Породицу данас чине: мама, тата, браћа, сестре, бабе, деде као и ТВ, видео, компјутер, мобилни и интернет, али породици припада и сваки човек који врши снажан емоционални утицај на дете, у дужем временском периоду, раног детињства. Детету породицу не може успешно заменити ни једна друштвена институција или комуна, за шта се многи данас залажу. Породица ће трајати. Док траје породица, биће човека, док је човека биће света.

Ауторитарни систем је рођен у породици, из које је метастазирао у све делове друштва. Данас је угрожен сам опстанак породице, њених чланова па и друштва у целини. Породица инстинктивно осећа да њен крај значи и крај човека на планети. Отуда вапај, питања и потрага за кривцем. Породица налази кривца у друштву, у његовим институцијама. Не може да схвати да је она старија од сваке друштвене институције, да је она родила, одљуљала, одгајала, припремала и на крају, послала своја чеда, да креирају друштво, по својој мери.

Како породица посеје, тако и пожње. Погледамо ли друштво, свет, не можемо се похвалити да смо га уредили по мери Човека. Много је страха, беса, похлепе, зависти, пакости, осећања кривице, насиља, болести, загађене природе, а љубави, доброте, психо-физичког здравља, стваралачке интелигенције има само у траговима.

Родитељи верују да је школа крива за патњу њиховог детета. Није! Ви сте, драги родитељи, однеговали уче, професоре, педагоге. Верујете да су ратови криви за ваша страдања. Не! Велике војсковође су одљуљане у ауторитарним породицама. У раном детињству, дуго су вежбали мале породичне ратове, а онда прешли у освајање света. Тврдите да су политичари криви за вашу материјалну беду, за несређено стање у друштву, за моралну кризу. Не! Кажете да су похлепни, све узеше за себе, а вама оставише мрвице. Заборавили сте да је корен похлепе у њима настао оног тренутка када су их родитељи почели